

Bilag til Bet. o. Lovf. om Afløsning af Arvefæsteafgifter.

Gennemsnitspriserne for de ovennævnte 24 Aar er altsaa saa stor, at det for de ommeldte Stiftelser giver en Difference paa 21,214 Kr. for det enkelte Aar eller kapitaliseret 530,350 Kr. i Stiftelsernes Disfavør, for saa vidt en Afløsning skulde ske efter Gennemsnittet af Kapitelstaksterne for 24 Aar. En Kapitalisering efter de til Grund for Budgetterne for indeværende Finansaar lagte Priser vil herefter for samtlige fire Stiftelser udbringe en Kapital paa 6,028,100 Kr., medens Kapitalen efter den her ommeldte ugunstige Beregningsmaade kun vilde blive 5,497,750 Kr. Skulde en Afløsning foregaa efter de i Loven af 25. Marts 1871 fastsatte Takster, nemlig 11 Kr. 33 Øre (5 Rdl. 64 Sk.) pr. Td. Rug, 9 Kr. 83 Øre (4 Rdl. 88 Sk.) pr. Td. Byg og 6 Kr. 83 Øre (3 Rdl. 40 Sk.) pr. Td. Havre, faas følgende Beløb:

	Kornafgifter omsat	Penge.	I alt.
	til Penge.		
	Kr.	Kr.	Kr.
Universitetet	116,620	4,779	121,399
Kommunitetet	34,604	1,861	36,465
Sorø Akademi ..	51,274	849	52,123
Statens højere Almenskoler	13,378	178	13,556
I alt...	215,876	7,667	223,543

Afløsningen efter disse Takster, der af Andragerne principalt er ønsket lagte til Grund, vilde altsaa blive lidt fordelagtigere for Stiftelserne end Gennemsnittet af Kapitelstaksterne for 1890—1913. Afløsningskapitalen vilde blive 5,588,575 Kr.

Et for Stiftelserne gunstigere Resultat vilde opnaas, om man i Stedet for Gennemsnitskapitelstaksterne for de 24 Aar eller de i Loven af 25. Marts 1871 fastsatte Takster regnede med Gennemsnittet af Kapitelstaksterne for 10-Aaret 1904—13 (fra Kapitelstaksterne for 1914 bortses paa Grund af disses unormale Størrelse). I Henhold til det af Universitetskvæsturens Forvalterkontor opgivne kan i saa Tilfælde regnes med følgende samlede Beløb:

Universitetet	129,023 Kr.
Kommunitetet	38,767 —
Sorø Akademi	55,155 —
Statens højere Almenskoler	15,251 —
	<u>238,196 Kr.</u>

Forskellen mellem dette Beløb og det, der er regnet med paa Stiftelsernes Budget for indeværende Finansaar, er kun ubetydelig, og det kunde derfor maaske synes, at der fra Stiftelsernes Side intet kunde være at erindre mod en Afløsning af Arvefæsteafgifterne, naar Afløsningssummen i Stedet for paa den af Andragerne foreslaaede Maade beregnes efter Gennemsnittet af de sidste 10 Aars Kapitelstakster. At Arvefæsterne skulde ønske en Afløsning paa disse Vilkaar, er dog lidet sandsynligt. Men selv om Arvefæsterne erklærede sig villige til at indgaa paa Afløsningen beregnet efter de sidste 10 Aars Kapitelstakst, vilde det dog for Stiftelserne være i høj Grad misligt at skulle modtage en Afløsning. Det kan endog i saa Hensednde siges, at det for Stiftelserne er af forholdsvis mindre Betydning at maatte bære de af Afløsningen efter 24 Aars Kapitelstakster flydende aarlige Tab end at skulle indgaa paa den fundamentale Forringelse i Sikkerhed for Stiftelsernes Formuebestand, det vil være at faa den i Jordegodset fortrinligt prioriterede aarligt tilbagevendende og i Forhold til den økonomiske Udvikling stigende Afgift ombyttet med en i Pengeeffekter anlagt Kapital.

En Gennemgang af Stiftelsernes Budgetter for en længere Aarrække viser med fuldkommen Tydelighed, at Udgifterne fra Aar til Aar er i betydelig Stigen, medens Væksten i Indtægterne derimod paa langt nær kan holde sig paa Højde med Udgiftsforøgelsen. Dette er en naturlig Følge af, at den fremadskridende Udvikling i stedse større Grad stiller Krav til nye Udgifter, medens Indtægtskilderne derimod ikke forøges (en betydeligere Indtægtsforøgelse findes kun paa Universitetets Indtægt af Almanakprivilegiet og paa Skolernes Indtægter af Skole-